

نکته می پردازد که بازرس یا بازارسان می توانند برای تشکیل مجمع عمومی عادی یا فوق العاده از هیأت مدیره تقاضا نمایند و هیأت مدیره مکلف است حداکثر طرف مدت یک ماه، آگهی دعوت را منتشر کند.

حال چنانچه هیأت مدیره از اجرای وظیفه قانونی خود سرباز زند، بازرس نمی تواند به بهانه استکاف هیأت مدیره، مجمع عمومی را دعوت نماید بلکه بسیاستی موضوع را به وزارت تعامل معکس نموده تا وزارت مذکور به استناد تبصره ۳۳ قانون بخش تعاوونی، رأساً به برگزاری مجمع عمومی عادی یا فوق العاده (حسب مورد اقدام) کند. البته قانونگذار در یک مورد چنین اجازه ای را به بازارسان شرکتها و اتحادیه های تعاوونی اعطای نموده است و آنهم در صورت حدوث شرایط ماده ۴۲ قانون بختر تعاوونی و تبصره ذیل آن می باشد.

در مقررات مذکور آمده است: «در صورتی که هریک از بازارسان تشخیص دهنده که هیأت مدیره یا مدیرعامل در انجام وظایف محوله منرکب تحالفی شده و به تذکرات آنان ترتیب اثر نمی دهنده، مکلفند از هیأت مدیره تقاضای برگزاری مجمع جهت رسیدگی به گزارش خود را نمایند. اگر هیأت مدیره ظرف مدت یک ماه از تاریخ دریافت درخواست تشکیل مجمع عمومی فوق العاده توسط بازرس، اقدام به دعوت و برگزاری آن ننمایند، بازرس می تواند با اطلاع و زارت تعاؤن نسبت به انتشار آگهی و تشکیل مجمع عمومی فوق العاده اقدام نماید.»

شایان ذکر است که در قانون شرکتها تعاوونی سال ۱۳۵۰ نیز حکم مشابهی در همین رابطه وضع گردیده بود، با این تفاوت که بازارس تکیفی در مطلع نمودن وزارت تعاؤن و امور روسنایه و فت نداشت. در ماده ۵۸ این قانون آمده بود: «در صورتی که هریک از بازارسان ضمن انجام وظایف خود تشخیص دهد که هیأت مدیره در انجام وظایف خود منرکب تخلفاتی شده است و عملیات آنها مخالف اساسنامه و تصمیمات مجمع عمومی و مقررات آئین نامه های مصوب می باشد، باید مجمع عمومی را برای

زیرا برخلاف نص صریح قانون شکل گرفته است.

درخصوص انتخاب فردی به عنوان قائم مقام، مدیرعامل نیز بایستی پیش بینی لازم در قانون شده و قانونگذار چنین سمتی را در مجموعه تشکیلات و ارکان تعاوونی به رسمیت شناخته باشد. با نگاهی به قانون بخش تعاوونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران مصوب سال ۱۳۷۰ و قانون شرکتهاي تعاوونی مصوب سال ۱۳۵۰ می توان به خوبی دریافت که سمت قائم مقامی مدیریت عامل، مبنی قانونی ندارد. اداره حقوقی دادگستری (در سال ۱۳۶۲) طس نظریه شماره ۳/۱۵۹۹۹ مورخ ۶۲/۶/۲ خود و براساس قانون سال ۱۳۵۰ اعلام داشته است: «اختیارات مجمع عمومی شرکتهاي تعاوونی در حدودی است که در ماده ۳۳ قانون شرکتهاي تعاوونی و مواد دیگر آن قانون پیش بینی شده و تعیین قائم مقام مدیرعامل و اساساً تعیین تشکیلات استخدامی و اداری شرکتهاي مذکور در قانون یاد شده ذکر نگردیده است تا مجمع عمومی اختیار تعیین قائم مقام موردنظر را در تشکیلات مربوطه داشته باشد. به علاوه مستقاد از ماده ۴۵ قانون شرکتهاي تعاوونی که فقط اجازه داده است فرد واحد صلاحیتی را به عنوان مدیرعامل شرکت انتخاب نماید، این است که پیش بینی و تعیین قائم مقام برای مدیرعامل مذکور مجوز قانونی ندارد.»

پرسش و پاسخ حقوقی

۱. احمد رضا فخاری

■ پرسش: عضو هیأت مدیره یکی از شرکتهاي تعاوونی سوال نموده اند، آیا مجمع عمومی شرکت یا اتحادیه (که بالاترین رکن اتخاذ تصمیم در امور آنها است)، می تواند فرد واحد شرایط را به عنوان قائم مقام مدیر عامل انتخاب نموده تا در غیاب وی به انجام وظیفه بپردازد؟

۰ پاسخ: همانگونه که در شماره های پیشین، بارها مورد اشاره قرار گرفت، ایجاد هر رکن، تشکیلات یا سمتی در شرکتها و اتحادیه های تعاوونی نیازمند وجود مأخذ و مبنای قانون است. در حقیقت همین عنصر قانون است که اقدامات و تصمیمات را اعتبار بخشیده و آثار حقوقی را برابر آنها بار می کند.

اینکه مجمع عمومی، بالاترین رکن اتخاذ تصمیم است، دلیلی برای اعتبار تصمیمات آن نمی باشد. بلکه مجامع عمومی صرفاً بایستی در محدوده قانون گام بردارند. به عنوان مثال چنانچه مجمعی تصویب نماید که مدت تصدی سمت بازارسی، دو سال مالی باشد، چنین مصوبه ای را نمی توان دارای اعتبار دانست

■ پرسش: بازرس پکی از شرکتهاي تعاوونی تولیدی خواستار پاسخگویی به این سوال شده اند که آیا در صورت استکاف هیأت مدیره از برگزاری مجمع عمومی، بازرس می تواند به استناد جزء (الف) از بند ۴ ماده ۱ آئین نامه نحوه تشکیل مجامع عمومی (موضوع تبصره ۲ ماده ۲۲ قانون بخش تعاوونی) و جزء (ب) از بند ۴ ماده ۲۵ اساسنامه شرکتهاي تعاوونی، نسبت به انتشار آگهی دعوت مجمع عمومی اقدام نماید؟

۰ پاسخ: مقرراتی که از سوی بازرس محترم این شرکت بدان اشاره شده است، در مقام تجویز انتشار آگهی دعوت توسط بازرس نمی باشد، بلکه صرفاً به بیان این

از دست داده و دیگر دلیلی برای برخورداری از مزایای مذکور وجود نخواهد داشت. بر همین اساس با مراجعت به قانون بخش تعاونی و سایر قوانین مرتبط از جمله قوانین بودجه سنتوائی، قوانین و مقررات مالیاتی، قوانین مربوط به برنامه های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و... می توان مزیتهای بخش تعاونی را شناسایی نمود. البته اینکه چگونه مزایایی یاد شده قابل سلب و باز پس گیری است، خود نیازمند مقررات، معمدات و ساز و کارهای مناسب در این رابطه می باشدند از سوی دیگر بسیاری از مزایای بخش تعاونی توسط دستگاهها و سازمانهای دیگر اعطای می گردد و مقول آنها وزارت تعاون نیست تا از طریق بد ۲۹ ماده ۶۶ (و بدون وجود مقررات تکمیلی دیگر) قابل سلب باشد. بنابراین پایستی میان وزارت مذکور و سایر دستگاهها و مراجع هماهنگی های لازم بتواند به وجود آید.

■ پرسش: با توجه به این که ماده ۲۵ قانون بخش تعاونی مقرر داشته «اداره امور تعاونی طبق اساسنامه بر عهده هیأت مدیره ای مرکب از حداقل سه نفر و حداقل هفت نفر عضو اصلی و تا یکی کمتر اعضاء اصلی علی البدل می باشد» و بر این اساس، اعضاء علی البدل نیز مزء اداره کنندگان شرکت ذکر گردیده اند آیا می توان اداره برخی از امور شرکت را به طور همزمان به آنها تفویض نمود؟

○ پاسخ: جمله صدر ماده ۲۶ قانون بخش تعاونی، صرفاً یک تسامح در عبارت پردازی است و نمی توان آن را مجازی برای تفویض اختیار همومان به عضو علی البدل دانست زیرا اساساً علی البدل به شخص اطلاق می شود که اینکه عضو اصلی شده و باید جای او انجام وظیفه شود. اما این ربطه توجه به تبصره ۴ ماده ۲۶ قانون بجز ضروری است که مطابق آن، تصدی سمت هیأت مدیره به وسیله عضو علی البدل زمانی مجاز می گردد که یکی از موجبات استعفاء، فوت، ممنوعیت قانونی و یا غیبت غیرموجه مکرر برای هیأت مدیره اصلی حادث شود.

قید دستور جلسه در آگهی دعوت که در ماده ۲۷ قانون شرکتهای تعاونی مصوب سال ۱۳۸۰ و ماده ۲ آئین نامه نحوه تشکیل مجتمع عمومی (موضوع تبصره ۳ ماده ۳۳ قانون بخش تعاونی) و نیز در ماده ۱۰۰ لایحه اصلاحی قانون تجارت مصوب سال ۱۳۴۷ مورد تصریح قرار گرفته، مبتنی بر همین فلسفه است. سوالی که در اینجا پیش می آید آن است که چنانچه در مجتمع عمومی فوق العاده یاد شده، همه اعضاء تعاونی حضور داشته باشند، آیا امکان عزل هیأت مدیره وجود دارد؟

● به نظر من رسد در چنین حالتی (با

توجه به اینکه اساساً ارائه مذکور

مربوط به نشر آگهی و تشریفات دعوت

الزامی نیست و حقوق اطلاعی اعضاء نیز

قابل تغییر است فرمی گیری نسبت به

عزل هیأت مدیره امکان پذیر باشد.

■ پرسش: مزاد قانونگذار در بند ۲۹ ماده ۶۶ قانون بخش تعاونی از «سلب مزایا» چیست و چه صوری می توان آن را اعمال نمود؟

○ پاسخ: متأسفانه قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران، این موضوع را مانند بسیاری از مجموعات دیگر قانون به سکوت و ابهام برگزار نموده و در حال حاضر علاوه بر نامشخص بودن مدلول و مصاديق واژه «مزایا»، چگونگی اعمال سلب مزایا نیز در پرده ابهام قرار دارد. همچنین در این قانون معنی نگردیده است که چه مواردی از نقص قوانین و مقررات و به

مزایا خواهد شد. در این رابطه شایسته

است متن با وضع مقررات مربوطه،

ضمون رفع ابهام،

پیش بینی نماید تا علاوه بر اجرای

عملیاتی شدن بند مذکور، از اقدامات و

برخوردهای سلیقه ای جلوگیری شود.

على ایصال به نظر نگارنده، عموم و

اطلاق واژه «مزایا» شامل کلیه امتیازات،

حسمایتها، تسهیلات، اعتبارات و

معافیتها می شود که به سبب «تعاونی

بودن» به شرکتها اعطای می گردد و چنانچه

یک تعاونی برخلاف قوانین و مقررات

عمل نماید، این وجه رجحان و مزیت را

رسیدگی به موضوعات مورد نظر و اتحاد نسیم لازم دعوت نماید.»

■ پرسش: سوالات زیر توسط کارشناسان ادارات تابعه مطرح گردیده که با ذکر هر مورد به پاسخگوی آنها می پردازیم:

- چنانچه افرادی قبل از عضو هیأت مدیره بوده و قصد تصدی مجدد سمت مذکور را داشته باشند، آیا برای کاندیداتوری آنها نیاز به احراز صلاحیت مجدد وجود دارد؟

○ پاسخ: با توجه به اینکه خصوصیات و ویژگیهای اعضا هیأت مدیره، ممکن است در طول زمان و با

موجاتی زائل شود و در همه حالت چنین نیست که افراد مذکور شرایط شود را حفظ نمایند، به عنوان مثال ممکن است فردی ممنوعیت قانونی پنهان نماید مجبور گردیده و یا حکم

محکومیت قطعی او به یکی از جرائم مندرج در بند ۶ ماده ۳۸ قانون بخش

تعاونی صادر شده باشد، بنابراین برای هر بار انتخاب هیأت صلاحیت کاندیدا مجدد احراز

■ پرسش: در معرفتی که مجتمع عمومی فوق العاده شرکتی بخواهد تقاضای بازارس (براساس ماده ۲۷ قانون بخش تعاونی) و با دستور جلسه (استثنای کزارش بازارس در درخصوص عملکرد هیأت مدیره) تشکیل شود، آیا همزمان می تواند نیز بتواند هیأت مدیره نیز اقدام فرماید؟

○ پاسخ: در خصوص مجتمع عمومی فوق العاده ماده ۴۲ قانون بخش تعاونی، (موضوع رسیدگی به گزارش بازارس در مورد تخلفات هیأت مدیره) هر چند ممکن است نتیجه چنین موضعی توافق اعضا بر برکناری هیأت مدیره باشند، اما با استثنای تصمیمات مجمع با دستور جلسه

مندرج در آگهی دعوت هماهنگ بوده و حقوق اطلاعی اعضا در این مورد حفظ شود. به عبارت دیگر، این حق اعضا

تعاونی است که بدانند مجتمع عمومی (در شرف برگزاری)، چه موضوعاتی را در دست اقدام دارد تا چنانچه تمایل به شرکت در مجمع مذکور دارند بتوانند حق خود را اعمال کنند. بدینه است ضرورت

- پژوهش در این تعاونیها
- کاهش میزان نرخ سود تسهیلات تکلیفی و بانکی و لحاظ داشتن دوره مناسب جهت بازپرداخت و شروع اقساط تسهیلات پرداختی.
- لروم برقراری معافیتهای مالیاتی جهت شرکتهای تعاونی خدمات بهداشتی درمانی.
- توجه بیشتر به اهمیت اتحادیه‌های استانی سراسری و لزوم لحاظ نمودن آنها در تصمیم‌گیری‌های کلان بهداشتی درمانی.
- ارتباط تنگاتنگ و قویتر نمایندگان ادارات کل تعاون و دانشگاه‌های علوم پزشکی جهت تسریع در اجرای تفاهمنامه‌ها.
- ضرورت در نظر داشتن سهمیه مناسب جهت اینگونه تعاونیها در رابطه با واردات تجهیزات پزشکی و وسائل مورد نیاز.
- ارتباط بیشتر این تعاونیها از طریق راه اندازی Web site مخصوص تعاونیهای خدمات بهداشتی درمانی و اولویت تعاونیها نسبت به پخش خصوصی توسط سازمانها، ادارات و نهادها
- ایجاد آگاهی در بین عامه مردم درباره بهزیستی خانواده، مراقبتهای بهداشتی، طب پیشگیری درمانی و غیره...
- ارائه خدمات درمانی تخصصی و گسترش حوزه خدمات باگسترش کیفیت برتر
- شرکت در سمینارهای آموزشی، کارگاهها و همایش‌های موضوعی در رابطه با فعالیت شرکتهای تعاونی خدمات بهداشتی درمانی.
- کاهش تعرفه‌های آب و برق و غیره در واحدهای تحت پوشش تعاونی همانند بیمارستانهای دولتی.
- اطلاع رسانی و شناسایی شرکتهای تعاونی خدمات بهداشتی درمانی موفق از طریق رسانه‌های ارتباط جمعی و صدا و سیما.
- ارتباط عمیق‌تر بین وزارتین بهداشت درمان و آموزش پزشکی و وزارت تعاون و تشکیل کمیته بازنگری آیین‌نامه‌ها و مقررات در جهت رفع ابهامات موجود در تفاهم نامه.

دلایلی با مشکل بازپرداخت تسهیلات مواجه بوده‌اند از طریق شورای عالی استغال و... به عنوان مثال اشکفت تعاونی ۱۶۷ اسلام آباد غرب، بیستون کرمانشاه و شفای کوبر (یزد)

اینترنتی به منظور امکان دست‌یابی همزمان به خدمات قابل عرضه توسط شرکتها به عنوان مثال شرکت تعاونی حکیم طب طوس و سلامت‌جو.

* تلاش و بیگیری‌های مستمر در جهت کاهش نرخ کارمزد تسهیلات بانکی در خصوص خدمات بهداشتی درمانی در بخش‌های تعاونی و خصوصی و طرح موضوع در جلسه شورای پول و اعتبار شورای اقتصاد.

* بررسی مقالات و ترجمه متنون و گردهماییها مربوط به تعاونیهای بهداشتی درمانی و پژوهش راهکارهای کسب موققیت و افزایش بهره‌وری و مدیریت کیفیت و ارائه دستاوردهای جدید در راستای ارتقاء توانمندیهای این نوع از تعاونیها.

از دیگر اقدامات دفتر تعاونیهای خدمات وزارت تعاون که مرتبط با موضوع فعالیت شرکتهای تعاونی خدمات بهداشتی درمانی می‌باشد می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- مکاتبات متعدد با سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران در خصوص حصول زمینه‌های مشترک همکاری.

- اظهار نظر در خصوص پیش‌نویس لوایح و آین‌نامه‌های مطرح شده در جلسات هیأت محترم دولت مرتبط با بخش بهداشت و درمان و مسائل بهداشتی درمانی.

- تمهیه و تنظیم بخش‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و فرم‌های نظام نظارتی به استانها جهت ابلاغ به تعاونیهای خدمات بهداشتی درمانی.

- جمع آوری و ابلاغ مصوبات هیأت محترم دولت و موارد مرتبط با قانون برname سوم توسعه به استانها و تعاونیهای مرتبط بهداشتی درمانی.

- بررسی و کارشناسی پرونده اعتباری شرکتهای تعاونی خدمات بهداشتی درمانی از محل تبصره‌های بودجه سنواتی کشور.

- کوشش و تلاش مستمر در جهت اقدام به تطویل مدت بازپرداخت تسهیلات اعتباری مأخوذه توسط بعضی از شرکتهای تعاونی خدمات بهداشتی درمانی که به

پیشنهادات و راهکارهای اجرایی

- توجه بیشتر به مقوله آموزش و تربیت مدیران و کارکنان شرکت‌های تعاونی خدمات بهداشتی درمانی از زمینه‌ها و
- توجه و اهمیت به مقوله تحقیق و

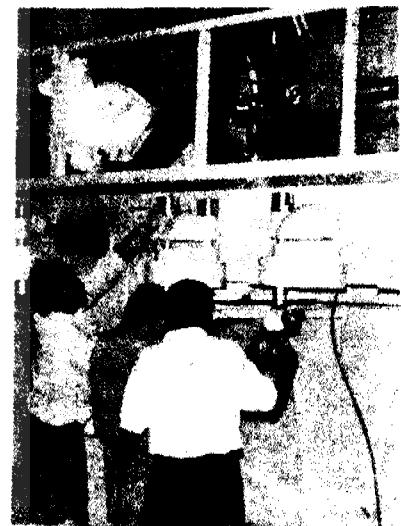
**جدول تعداد و نام اتحادیه‌های تعاونی‌های بهداشتی درمانی
استانی و وضعیت فعالیت آنها**

ردیف	نام استان	نام اتحادیه	وضعیت فعالیت
۱	خراسان	اتحادیه شرکتهای تعاونی خدمات بهداشتی درمانی استان خراسان	فعال
۲	اصفهان	اتحادیه شرکتهای تعاونی خدمات بهداشتی درمانی استان اصفهان	فعال
۳	تهران	اتحادیه شرکتهای تعاونی خدمات بهداشتی درمانی استان تهران	فعال
۴	آذربایجان شرقی	اتحادیه شرکتهای تعاونی خدمات بهداشتی درمانی استان آذربایجان شرقی	فعال
۵	گیلان	اتحادیه شرکتهای تعاونی خدمات بهداشتی درمانی استان گیلان	در شرف تأسیس
۶	فارس	اتحادیه شرکتهای تعاونی خدمات بهداشتی درمانی استان فارس	در شرف تأسیس
۷	اردبیل	اتحادیه شرکتهای تعاونی خدمات بهداشتی درمانی استان اردبیل	در شرف تأسیس

جدول شرکتهای تعاونی خدمات بهداشتی درمانی تأسیس شده از ابتدا تا پایان ۸۱/۱۲/۲۹ (ارقام سرمایه به هزار ریال)

ردیف	نام استان	تعداد تعاونی	سرمایه	تعداد اعضاء	کل اشتغال
۱	۱. شرقی	۵۳	۳/۸۸۴/۵۱۹	۷۰۳	۱۱۳۸
۲	۱. غربی	۲۲	۱/۱۹۰/۸۰۰	۲۲۶	۳۲۴
۳	اردبیل	۲۰	۳۰۸/۴۰۰	۲۱۳	۳۴۹
۴	اصفهان	۲۴	۲/۲۶۱/۸۸۹	۱۶۳۰	۱۸۹۰
۵	ایلام	۳	۳۸/۱۰۰	۴۴	۶۴
۶	بوشهر	۱۲	۲۲۸/۰۰۰	۱۰۹	۱۲۷
۷	تهران	۱۳۱	۷/۴۹۳/۹۳۰	۲۰۵۹	۲۹۷۷
۸	جهارمحال و بختیاری	۶	۱۵۰/۰۰۰	۵۱	۷۷
۹	خراسان	۵۷	۱/۶۳۰/۹۰۰	۵۸۱	۶۹۳
۱۰	خوزستان	۱۱	۱/۶۶۶/۰۰۰	۲۰۱	۲۹۷
۱۱	زنجان	۱۲	۲۴۵/۷۰۰	۹۴	۱۲۴
۱۲	سمان	۷	۶۱۴/۰۰۰	۱۲۸	۱۳۲
۱۳	سیستان و بلوچستان	۲۴	۱۰/۴۸۰/۳۰۰	۴۳۹	۳۷۴
۱۴	فارس	۵۸	۱۰/۲۵۸/۱۰۶	۱۱۳۰	۹۷۸
۱۵	فراساتی	۳	۲/۲۳۹/۷۵۶	۱۳۵۸	۱۷۶۵
۱۶	قزوین	۱۰	۱۶۵/۰۰۰	۸۴	۲۶۹
۱۷	قم	۶	۳۵۵/۷۵۰	۸۳	۵۸
۱۸	کردستان	۱۳	۱۸۲/۶۵۰	۱۰۸	۱۴۳
۱۹	کهگیلویه و بویراحمد	۱۱	۵۱۳/۱۵۰	۹۱	۱۵۹
۲۰	کرمانشاه	۳۵	۷۶۸/۲۰۰	۳۲۵	۹۵۳
۲۱	کرمان	۲۸	۸۷۱/۶۴۲	۷۱۱	۶۷۵
۲۲	گلستان	۱۲	۲۹۴/۶۲۰	۱۹۲	۱۶۸
۲۳	گیلان	۲۵	۷۲۷/۸۰۰	۵۲۵	۵۴۷
۲۴	لرستان	۲۶	۹۹۷/۸۵۰	۲۸۳	۴۴۲
۲۵	مازندران	۴۶	۱/۰۴۳/۵۲۵	۷۰۱	۸۴۱
۲۶	مرکزی	۲۲	۸۱۲/۲۰۰	۲۴۵	۱۲۴
۲۷	هرمزگان	۱۴	۲۵۴/۷۰۰	۲۶۴	۲۶۰
۲۸	همدان	۹	۲۵۰/۲۲۰	۹۲	۱۳۱
۲۹	یزد	۱۱	۱/۳۵۶/۴۰۰	۳۲۴	۱۷۸
	جمع کشور	۷۳۲	۵۱/۲۸۴/۷۰۶	۱۲/۹۹۴	۱۶/۲۵۸

- عضویت نمایندگانی از وزارت تعاون در سازمانهای بیمه و سازمان نظام پرسکی کشور.

به امید موفقیت بیش از پیش تعاونی‌های بهداشتی درمانی و نیل به اهداف متعالی بخش تعاون چه در زمینه افزایش روح همکاری و چه در زمینه تأمین حفظ و ارتقاء سطح بهداشت جامعه.